בעל שם טוב על התורה — דברים

אלה הדברים אשר דבר משה וגו'. שהמחשבה אינה מושגת רק לאדם שהוא יודע בדעת מה שהוא מחשב, וממחשבה יצא לקול, וממנו לחמשה מוצאות הפה, וזהו אלה, ר"ל א אלוף בינה, ממשיך לג' קוים וזהו ל מאלה ומשם לחמשה מוצאות וזהו ה מאלה (חסר כאן):(לקוטי אמרים די"ב ע"ב).

והנכם היום ככוכבי השמים וגו'. פירש"י מהו והנכם היום הנכם משולים כיום קיימים לעולם כחמה וכלבנה וכוכבים, כתיב (משלי ד':י"ח) ואורח צדיקים כאור נוגה הולך ואור עד נכון היום, היינו כי השמש בעצמה מאירה במקומה בשוה בתחלת היום ובאמצע היום, רק המניעה הוא מחמת הארץ המפסקת בין בני אדם ובין השמש, על כן אין האור מתפשט כל כך בתחלת היום, רק מקצת מקצת עד שמתפשט על הארץ, כן הצדיק, הוא בעצמו מאיר תמיד, רק המניעה מחמת המקבלים, והמניעה הוא גם כן מחמת הארץ המפסקת, היינו העולם הזה, כי בני אדם משוקעים בעולם הזה, ועל כן אינם יכולים לקבל אור הצדיק, הוא ענין שאמרו בגמרא (עירובין דכ"א ע"א) על פסוק (זכריה ה':א') מגילה עפה, כד עייפת לה וכו', כד קלפית לה וכו', נמצא כל העולם כולו כזרת אחד מג' אלפים ומאתים בתורה, נמצא שהתורה גדולה ורחבה, רק שהזרת קטן שהוא העולם עומד בפני מאור העינים, ומונע מלראות אור הגדול של התורה, אף שכל העולם הזה הוא רק זרת קטן נגד התורה, שהוא גדולה מאוד ורחבה מני ים, ולכאורה קשה איך יוכל דבר קטן כזה, להפסיק ולחצוץ בפני דבר גדול כזה, שגדול כמה אלפים פעמים כמותו, כי כל העולם הזה כולו קטן מאוד כנגד התורה שגדולה כנגדו אלפים פעמים:

אך הוא כמשל המובא, כמו מטבע קטנה אם תחזיק אותה נגד עיניך ימנע מלראות הר גדול, אף על פי שההר גדול אלפים פעמים כמו המטבע הקטנה, אך מחמת שהמטבע עומדת נגד עיניו, על כן חוצצת בפני ראיית העינים, עד שאינו רואה הדבר הגדול ממנו כמה פעמים, כן כשמגיע ובא אל העולם הזה נשאר שקוע שם בהבלי עולם, ונדמה לו שאין טוב מזה, והעולם הזה הקטן והמועט, מונע אותו מלראות אור גדול ומופלג של התורה, שהוא גדול כמה אלפים פעמים כנ"ל, והוא ממש משל השמש, שהארץ מפסקת מלראות אור גדול של השמש, אף שהשמש גדול כמה פעמים כמו הארץ, והוא כמשל הנ"ל כמובן:

וזהו ואורח צדיקים כאור נוגה, כאור נוגה ממש, כמו השמש שמאירה תמיד, רק שהמניעה מחמת שהארץ מפסקת כנ"ל, אף שהארץ קטנה נגד השמש וכמשל הנ"ל, כן הצדיקים מאירים תמיד, רק שהארץ היינו העולם הזה, מפסיק, מלראות אור הגדול שלהם, ואף שאורם גדול מאוד, והעולם הזה כולו בכלל האו(ר) קטן ופחות מאוד, נגד אורם הגדול, עם כל זה הוא מפסיק, ומונע מלראות אורם כמשל המטבע הנ"ל:

וכל זה מחמת שהעולם עומד בפני עיניו וחוצץ בפניו, עד שאינו רואה אור התורה והצדיקים, הגדול ממנו אלפים פעמים, אבל אם יסלק המפסיק הקטן מנגד עיניו, דהיינו שיטה עיניו מן העולם, ולא יסתכל על העולם, רק ירום ראשו ויגביה עיניו, ויסתכל למעלה מן העולם המפסיק וחוצץ, אזי יזכה לראות אור הגדול והמופלג של התורה והצדיקים, כי באמת אורם גדול אלפים ורבבות פעמים מכל העולם הזה והבליו כנ"ל, רק שעולם הזה עומד לפני עיניו, ואינו מניח אותו כלל להטות עיניו, להסתכל למעלה על אור התורה והצדיקים, כמשל המטבע הקטנה הנ"ל ממש, העומדת בפני העינים, ומפסקת מלראות הר גדול וכו' כנ"ל, אבל בקל יוכל לסלק המטבע מנגד עיניו, ותיכף יראה ההר הגדול ממנו, כמו כן ממש לענין העולם והתורה שבהעברה בעלמא יכול להעביר העולם מנגד עיניו, אז יזכה לראות אור הגדול של התורה והצדיקים המאירים בכל העולמות כולם באור גדול מאוד, והבן:

וכן שמעתי בשם הבעל שם טוב, שאמר אוי ואבוי, כי העולם מלא מאורות וסודות נפלאים ונוראים, והיד הקטנה עומדת בפני העינים ומעכבת מלראות אורות גדולים:(ליקוטי מוהר"ן סי' קל"ג).

והדבר אשר יקשה מכם תקריבון אלי ושמעתיו. דקשה דהוי ליה לומר הדבר הקשה תקריבון וכו' ומאי מכם, ועוד הוי לי' למימר והודעתיו, מה ושמעתיו, ונ"ל דבא להודיענו ענין הקושיא, שהוא קשה להאמין וכי אפשר לשמוע ענין הכרוזין של מעלה שמכריזין בכל יום לעורר לבבות ישראל בתשובה, כמו שאמרו חכמינו ז"ל כמה פעמים מענין הכרוזין בש"ס ובזוהר, לכך אמר והדבר אשר יקשה, המניעה הוא מכם, ור"ל הכרוז נקרא דבר וכו', ואשר יוקשה לכם להאמין שלא נשמע הכרוז לבני אדם, המניעה הוא מכם, שעל ידי גסות ועכירות החומר שלכם הם מסך מבדיל מלשמוע, כמו שכתוב בזוהר (פ' ויחי דרכ"ד ע"א) החרשים שמעו וכו' (ישעיהו מ"ב:י"ח) וזהו שאמר תקריבון אלי, כמו ופרעה הקריב (בפ' בשלח) והיינו שיתקרב לבחינת משה שנאמר (בפ' שמות) של נעליך שהוא בחינת החומר, ולזככו, ואז ושמעתיו, היינו על ידי בחינת אמצעיות דמשה יכול לשמוע וזהו שאמר ושמעתיו:(בפ"י בהקדמה ד"ט ע"ג).

סליק פרשת דברים בס"ד